

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/184/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317206846
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5317206846.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v spore žalobkyne : Mgr. P. F., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XX. novembra XXXX/XE, XXX XX U., právne zastúpená: Mgr. Soňa Grošaftová, advokátka, D. XX, XXX XX T., proti žalovanému: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Dúbravská cesta 14, 841 04 Bratislava - Karlova Ves, IČO: 35 919 001, právne zastúpený: AENEA Legal s.r.o., Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 35 951 125, za účasti Krajského prokurátora v Žiline, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, v štádiu konania o návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Čadca, č. k. 12C/95/2017-868 zo dňa 23. mája 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému uložil dočasne povinnosť zdržať sa demolácie nehnuteľností, a to rodinného domu s.č. XXX, postaveného na parcele C-KN č. 9884 o výmere 101 m², garáže s hospodárskou časťou bez súpisného čísla, postavenej na parcele C-KN č. 9885/2 a súčasne zdržať sa stavebných prác a terénnych úprav na nehnuteľnostiach, a to pozemku parcely registra „C“ parc.č. 9884 o výmere 101 m² - zastavané plochy a nádvoria, pozemku parcely registra „C“ parc.č. 9885/1 o výmere 54 m² - záhrady, pozemku parcely registra „C“ parc.č. 9885/2 o výmere 34 m² - zastavané plochy a nádvoria, pozemku parcely registra „C“ parc.č. 9885/3 o výmere 326 m² - ostatné plochy, pozemku parcely registra „C“ parc.č. 15413/375 o výmere 123 m² - ostatné plochy, pozemku parcely registra „C“ parc.č. 15413/376 o výmere 3 m² - zastavané plochy a nádvoria, pozemku parcely registra „C“ parc.č. 15413/377 o výmere 672 m² - ostatné plochy, ktoré nehnuteľnosti sa nachádzajú v k.ú. U., obec U., okres U. a sú zapísané na LV č. XXXXX, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci sp.zn. 12C/95/2017. O nároku na náhradu trov konania vyslovil, že bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

2. Z úradnej lustrácie súdu mal preukázané, že uznesením Okresného súdu Čadca zo dňa 18.12.2017 č.k. 8C/85/2016-600 v spojení s doplňujúcim uznesením č.k. 8C/85/2016-1100 zo dňa 16.02.2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/76/2018 zo dňa 14.05.2018 bol zamietnutý návrh Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. (v tomto konaní žalovaný) na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal vypratania nehnuteľností totožných s nehnuteľnosťami, ktorých sa v predmetom spore domáha žalobkyňa určenia vlastníckeho práva a vo vzťahu ku ktorým sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia, zákazu demolácie, stavebných prác a úprav. V tomto rozhodnutí bolo konštatované, že nebolo dostatočne osvedčené, že práve správanie žalovaných (v tomto konaní žalobkyne a B. Q.) je dôvodom, pre ktorý nemôžu ďalej pokračovať práce na diaľnici D3, ako aj to, že správanie žalovaných je jedinou príčinou, pre ktorú objednávateľovi hrozia sankcie od zmluvných partnerov pri nedodržaní harmonogramu prác, ktorý je súčasťou predmetnej zmluvy o dielo. Žalované upozorňovali na prebiehajúce správne konanie o zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia a opakovane

žiadali o prerušenie konania vo veci samej. V čase vydania napadnutého uznesenia bol stav taký, že rozhodnutím Okresného úradu Žilina zo dňa 09.10.2017 č. OÚ-ZA-OVBP2/V/2017/003182-027/DAA podľa § 30 ods. 1 písm. d) Zákona o správnom konaní bolo konanie zastavené. Predmetné rozhodnutie napadla žalovaná v rade 1/ (v tomto konaní žalobkyňa) odvolaním, a preto ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo označené správne konanie právoplatne skončené.

3. Vychádzal zo zistenia, že rozhodnutím Okresného úradu v Žiline z 5.6.2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.6.2014, pre účely výstavby diaľnice D3 Čadca, Bukov - Svrčinovec boli vyvlastnené nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX a LV č. XXXXX. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR rozhodnutím z 9.11.2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 21.7.2016 povolilo stavebníkovi Národná diaľničná spoločnosť a.s., demoláciu - odstránenie objektov podľa § 90 stavebného zákona pod č. 020-25 „demolácia rodinného domu p. č. XXX - kataster U.“ (p. č. 9884), 020-26 „demolácia garáže pri rodinnom dome p.č. XXX - kataster U.“ (p.č. 9885/2). Žalobkyňa podala žiadosť o zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia zo dňa 5.6.2014 a ku dňu rozhodnutia o neodkladnom opatrení v preskúmvanej veci bolo preukázané, že jej žiadosť bola rozhodnutím Okresného úradu v Žiline č. OÚ- OÚ-ZA-OVBP2/V/2018/005748-037/DAA zo dňa 26.03.2018 zamietnutá. Žalobkyňa proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie, a preto o tomto jej návrhu nie je právoplatne skončené konanie.

4. Považoval za nevyhnutné uviesť, že je zrejmé nielen z písomných podaní žalobkyne, ktorá od počiatku napáda nesprávnosť stanovenia náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, že samotná žalobkyňa ako taká realizuje všetky možné možnosti dané zákonom za účelom získania vyššej náhrady za vyvlastnenie, ktorý nárok podľa žalovaného opakovane mení a zvyšuje tak svoje požiadavky. Takto reálne bráni samotnému žalovanému, aby pokračoval riadne vo výstavbe diaľnice v zmysle stavebného povolania, v rámci ktorého konania bola nariadená i demolácia stavieb a pozemkov. Avšak nie je možné prehliadnuť, že konanie pred Okresným úradom Žilina č. OÚ-ZA-OVBP2/V/2018/005748-037/DAA (predmetom ktorého je návrh žalobkyne na zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení) nie je právoplatne skončené ku dňu rozhodovania o neodkladnom opatrení. Preto sa mu javilo ako zmätočné, pokiaľ by nebolo vyhovené návrhu žalobkyne na poskytnutie ňou požadovanej ochrany čo do obmedzenia žalovaného v deomolácii a stavebných prácach na nehnuteľnostiach, ktoré pôvodne patrili žalobkyni pokiaľ v inom spore jej táto ochrana (sp.zn. 8C/85/2016 v spojení so sp.zn. 6Co/76/2018 hoci dočasne) poskytnutá bola. Na podklade tomuto konaniu predchádzajúceho súdneho sporu vo veci sp.zn. 8C/85/2016 a v nadväznosti na tvrdenia samotnej žalobkyne (ktorá sa cíti byť ohrozená vo vzťahu k majetku, ktorého vlastníctva sa domáha demolačnými prácami, ktoré sa realizujú nevyhnutne) a na druhej strane žalovaným nepopierajúc nevyhnutnosť realizácie vypratania a demolačných prác predmetných nehnuteľností, poskytol dočasne žalobkyni ochranu majúc za preukázanú neodkladnosť úpravy práv vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam.

5. K námietke žalovaného o prekážke litispendencie poukázal na to, že ide o otázku základného konania, ktorá nemá opodstatnenie k poskytnutiu súdnej ochrany žalobkyne vo vzťahu k nariadeniu neodkladného opatrenia. V rámci predbežného právneho posúdenia iba na okraj poukázal na to, že z ustálenej rozhodovacej činnosti vyplýva, že žalobca v zásade nemá naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo. Ochrana už porušeného práva môže dosiahnuť žalobou na plnenie. Žalobný nárok na plnenie tak konzumuje určovací žalobný nárok.

6. V zákonom stanovenej lehote proti uzneseniu podal odvolanie žalovaný. Namietal, že napadnuté uznesenie je nezákonné, pretože obsahuje závažné procesné, skutkové a právne vady, a to najmä súd nesprávne vyhodnotil prekážku litispendencie. Súd odstránil vady návrhu spôsobujúcich jeho odmietnutie, poukázal neexistenciu právomoci súdu konať o nariadení zdržania sa demolácie, stavebných a terénnych prác, keď o týchto bolo právoplatne rozhodnuté správnym orgánom. Namietal nesprávne skutkové zistenie v otázke osvedčenia nároku žalobkyne a nesprávne právne posúdenie o existencii nedostatku naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva, viazanosti uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/76/2018, ktoré samotné je zmätočné, vplyvu vyčerpania právnych prostriedkov revízie stavebného povolenia a rozhodnutia o vyvlastnení v správnom konaní, resp. v správnom súdnictve, vzájomného vzťahu povolenia odkladu vykonateľnosti rozhodnutia v správnom súdnictve a neodkladného opatrenia a testu proporcionality, pričom uznesenie neuvádza, prečo bol uprednostnený parciálny záujem žalobkyne pred verejným záujmom žalovaného. Uznesenie vyznieva zmätočne a v konečnom dôsledku arbitrárne, čo porušuje jeho práva na spravodlivý proces. Pokiaľ je

prekážkou litispendencie zasiahnuté samotné konanie o žalobe, musí dôjsť k okamžitému zastaveniu konania z dôvodu tejto neodstrániteľnej procesnej prekážky. To následne vylučuje možnosť nariadiť neodkladné opatrenie. Súd skúma ex offa procesné podmienky aj konania začatého na základe návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. K tomuto však zo strany súdu nedošlo, čo predstavuje procesnú vadu konania. Litispendencia je procesnou prekážkou konania, ktorú musí súd z úradnej povinnosti odstrániť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 290/2012. Mal za to, že skôr začaté konanie pod sp.zn. 8C/85/2016, ktoré sám inicioval na základe žaloby v roku 2016 (vypratanie vyvlastnených nehnuteľností) založilo prekážku začatého konania vo vzťahu k neskôr začatému konaniu sp.zn. 12C/95/2017, ktoré iniciovala žalobkyňa žalobou v roku 2017 (určenie vlastníckeho práva k vyvlastneným pozemkom). Keďže v danom prípade neskôr začaté konanie o určenie vlastníckeho práva trpí prekážkou skôr začatej veci o vypratanie, súd vôbec nemal nariadiť neodkladné opatrenie, ale bol povinný zastaviť nielen konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ale aj samotné konanie o určenie vlastníckeho práva vo veci samej. Realizácia výstavby diaľnice D3 bola povolená rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zo dňa 09.11.2015 č.k. 16456/2015/SCDPK/64388. Stavebné povolenie nadobudlo právoplatnosť a stalo sa vykonateľným na základe rozhodnutia ministra č. 77/2016 zo dňa 21.07.2016. V stavebnom povolení bolo uvedené, že podľa § 90 Stavebného zákona sa povoľuje odstránenie stavebného objektu 020-25 Demolácia rodinného domu s.č. XXX - kataster U. a odstránenie stavebného objektu SO 020-26 Demolácia garáže pri rodinnom dome s.č. XXX. Vyvlastnené nehnuteľnosti teda boli právoplatným stavebným povolením určené na demoláciu za účelom výstavby diaľnice D3. Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu ministra žalobu o preskúmanie zákonnosti a zároveň požiadala krajský súd o povolenie odkladu vykonateľnosti preskúmaného rozhodnutia, pričom uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19.01.2017 sp.zn. 5S/201/2016 bol zamietnutý návrh žalobkyne na povolenie odkladu vykonateľnosti. Následne krajský súd dňa 20.02.2018 žalobu zamietol ako nedôvodnú poukazujúc okrem iného na to, že jej námietky sa netýkajú stavebného povolenia, ale rozhodnutia o vyvlastnení, ktoré nebol oprávnený preskúmať v danom konaní. Teda ku dňu vydania uznesenia existovalo právoplatné rozhodnutie správneho orgánu, ktoré povoľovalo žalovanému realizovať stavebné práce a tiež demolačné práce. Podľa jeho názoru, nariadeným neodkladným opatrením tak súdu zasiahol do výkonu jeho práva, ktoré bolo povolené rozhodnutím správneho orgánu, čím porušil princíp právnej istoty ako základný pilier čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Zdôraznil, že žalobkyňa nepodala riadne a včas opravný prostriedok proti rozhodnutiu o vyvlastnení a ani sa nedomáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia o vyvlastnení v správnom súdnictve. Takto vyčerpala všetky právne prostriedky zrušenia takého rozhodnutia. Jeho revízia v súčasnom civilnom konaní je vylúčená. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 8Sžo/225/2008, ktoré považuje takýto postup za zjavné obchádzanie § 246c ods. 1 OSP zakazujúceho domáhať sa vydania predbežného opatrenia v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Súd teda nemal právo suplovať revízny princíp správneho súdnictva a nariaďovať neodkladné opatrenie v prípade, ak bolo právoplatne rozhodnuté o zákonnosti stavebného povolenia. Poukázal na ustanovenie § 327 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Uvedenie katastrálneho územia, v ktorom sa nachádzajú vyvlastnené nehnuteľnosti v návrhu, je imanentnou súčasťou návrhu, podkladom ktorého je uplatňovanie práva k nehnuteľnosti. Jeho neuvedenie spôsobuje nemožnosť pokračovania v konaní, nakoľko v zmysle § 327 CSP súd nevyzýva na odstránenie väd podania. Súd prvej inštancie tým, že odstránil vadu návrhu namiesto žalobkyne, konal neprípustne, nad rámec svojej role nestranného arbitra. Vôbec nie je zjavné, ako súd prvej inštancie na podklade listín predložených žalobkyňou prišiel k záveru, že táto osvedčila vlastnícke právo k vyvlastneným nehnuteľnostiam. Poukazovanie na prebiehajúce správne konanie o žiadosti žalobkyne na zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení nemôže dostatočne osvedčiť existenciu dôvodnosti a trvania nároku žalobkyne. Domnelé vlastnícke právo k vyvlastneným nehnuteľnostiam žalobkyňa odvodzuje iba z konania o zrušení rozhodnutia o vyvlastnení, a to aj napriek tomu, že jeho výsledok v základnom konaní nedopadol pre žalobkyňu priaznivo. Súd sa má bezpodmienečne vysporiadať v rámci osvedčenia nároku žalobkyne s odôvodnením rozhodnutia Okresného úradu Žilina zo dňa 26.03.2018, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobkyne na zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení a s dôvodmi odvolania, ktoré uviedla žalobkyňa. Nárok, ktorým žalobkyňa odvodzuje z konania o zrušení rozhodnutia o vyvlastnení, sa javí preto nepravdepodobným. Takto žalobkyňa nesplnila podmienku hodnoverného osvedčenia nároku. Súd prvej inštancie nevykonal vlastné zistenie predpokladov nariadenia neodkladného nariadenia, ale iba prevzal odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/76/2018. Uvedeným konaním súd nesprávne ustálil otázku osvedčenia nároku žalobkyne, čím sa dopustil vady nesprávneho skutkového zistenia. Súd si zamenil účinky nedostatku naliehavého právneho záujmu s účinkami prekážky litispendencie. Na jednej strane konštatuje nedostatok naliehavého právneho

záujmu na určení vlastníckeho práva, keďže už došlo k jeho zásahu a zároveň však hovorí, že tým dochádza ku konzumácii nároku, čo však nie je následkom nedostatku naliehavého právneho záujmu, ale prekážky litispendencie. Napriek nedostatku naliehavého právneho záujmu nariadil neodkladné opatrenie, v dôsledku čoho má také uznesenie vadu nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvej inštancie celkom zjavne prekročil rozsah viazanosti inými rozhodnutiami (uznesením Krajského súdu v Žiline sp.zn. 6Co/76/2018), ktorý je vymedzený v § 193 a v § 391 CSP, čím porušil ústavný príkaz čl. 2 ods. 2 Ústavy SR konať iba na základe zákona a v jeho medziach a konal svojvoľne. Zrejme však nebol dôsledný pri oboznamovaní sa s obsahom uvedeného uznesenia. Z jeho obsahu celkom jasne vyplýva, že dôvodom na zamietnutie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vypratáním nebolo prebiehajúce konanie o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení, ale primárne povaha súdnej veci brániaca meritórnemu rozhodnutiu neodkladným opatrením. Samotný súd v bode 14 napadnutého uznesenia ustálil, že žalobkyňa realizuje všetky zákonné možnosti za účelom získania vyššej náhrady za vyvlastnenie. Z tohto konštatovania vyplývajú závery, že žalobkyňa realizuje všetky zákonné možnosti a domáha sa vyššej náhrady. Opätovne zdôrazňuje, že žalobkyňa nepodala riadne a včas opravný prostriedok proti rozhodnutiu o vyvlastnení a ani sa nedomáhala preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia v správnom súdnictve. Na jednej strane napáda zákonnosť rozhodnutia o vyvlastnení z dôvodu pochybenia znalca pri stanovení primeranej náhrady, avšak na strane druhej sa domáha v spore vedenom na Okresnom súde Bratislava II. sp.zn. 8C/14/2016 doplatenia sumy vo výške 174.592,07 Eur spolu s úrokom z omeškania. Uvedené konanie žalobkyne je protichodné, nakoľko na jednej strane odvodzuje právo na doplatenie náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, čo je možné len v prípade jeho zákonnosti a na strane druhej sa však domáha určenia existencie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam. Nespokojnosť žalobkyne s výškou priznanej náhrady ju však neopravňuje k šikanóznemu a zjavne bezúspešnému uplatňovaniu svojich nárokov v správnych a civilných konaniach smerujúcich výlučne k znemožneniu pokračovania realizácie výstavby diaľnice D3 vo verejnom záujme. Súd prvej inštancie mal odmietnuť návrh žalobkyne, ktorý celkom zjavne slúži na zneužitie práva na doplatenie náhrady a na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, pričom môže viesť k nedôvodným prietahom v konaní. Nikde v odôvodnení napadnutého uznesenia nemožno nájsť výsledok testu proporcionality, ktorý by zrozumiteľne, jasne a presvedčivo zdôvodnil, čo primálo súd k tomu, aby uprednostnil pochybný záujem žalobkyne (domnelé vlastníctvo, resp. doplatenie náhrady) pred jasne deklarovaným verejným záujmom žalovaného. Absolútne opomenul povinnosť zaoberať sa vyhodnotením primeranosti zásahu do práv žalovaného. To samo o sebe má za následok nepreskúmateľnosť uznesenia. Je nevyhnutné prísť k záveru, že záujem žalovaného na vybudovanie diaľnice D3 Čadca v dôsledku verejného záujmu prevažuje nad parciálnym záujmom žalobkyne dosiahnuť vyplatenie primeranej náhrady. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a konanie zastaviť, eventuálne, aby vec zrušil a vrátil ju súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Prípadne napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

7. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá poukázala na to, že žalovaný odôvodňuje odvolanie množstvom odvolacích dôvodom a rozsiahlym opisom skutkových a procesných pochybení, ktoré však považuje ona za nedôvodné a irelevantné. Nie je možné stotožniť sa s námietkou litispendencie žalovaného s poukazom na konanie vedené pod sp.zn. 8C/85/2016, nakoľko v tomto konaní sa určovacou žalobou domáha určenia právnej skutočnosti, a nie uloženia povinnosti, teda nároku, ktorého sa domáha žalovaný v tomto inom súdnom konaní. Potom, ak nie je totožný predmet sporu, teda nárok, ktorého sa účastníci konania v rôznych sporoch domáhajú, nie je možné hovoriť o prekážke už začatej veci. Ak by sa aj súd v konaní o vypratanie nehnuteľnosti prejudiciálne zaoberal otázkou vlastníckeho práva, uvedené sa nepremietne do výroku súdu vo veci samej a takýto rozsudok preto nemôže slúžiť ako zákonný podklad pre zmenu zápisu na príslušnom liste vlastníctva. Naopak, ak v konaní o určenie vlastníckeho práva rozhodne, že žalobkyňa je vlastníčkou vyvlastnených nehnuteľností, uvedené rozhodnutie je zákonným podkladom pre zmenu zápisu na príslušnom liste vlastníctva. Na základe uvedeného s tým bezprostredne súhlasí aj jej naliehavý právny záujem v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Záver súdu v napadnutom uznesení ohľadne naliehavého právneho záujmu nie je možné považovať za správny. Avšak správne vyslovil, že zastavenie konania pre prekážku litispendencie je otázkou základného konania nemajúca opodstatnenie k poskytnutiu súdnej ochrany vo vzťahu k nariadeniu neodkladného opatrenia. Žalovaný nesprávne ustálil, že súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nahrádzal rozhodovacia činnosť správnych súdov, keď nariadil neodkladné opatrenie spočívajúce v povinnosti zdržať sa demolácie nehnuteľností a súčasne k povinnosti zdržať sa stavebných úprav a terénnych prác na opísaných nehnuteľnostiach. Vychádzajú z druhej hlavy zákona č. 162/2015 Z.z. v platnom znení, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú

na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Vychádzajúc z uvedeného potom nie je zrejmé, v akom rozsahu mal súd pri nariadení neodkladného opatrenia nahrádzať právomoc správneho súdu, keďže rozhodoval o uložení povinnosti žalovanému v zmysle návrhu žalobkyne. Má za to, že existencia stavebného povolenia sama o sebe nezakladá jej nemožnosť domáhať sa ochrany svojich práv do času, kým sa nerozhodne vo veci samej. Prvostupňový súd nepreskúmaval stavebné povolenie žalovaného a ani iné rozhodnutie správneho orgánu, ale vyhodnotil skutkové okolnosti existujúce v čase nariadenia neodkladného opatrenia. Pokiaľ žalovaný poukazoval na porušovanie jeho práv, ktoré mu boli priznané vyvlastňovacím rozhodnutím správneho orgánu, uvedené sa javí prinajmenšom bizarné vzhľadom na všetky okolnosti danej veci. Je to práve ona, ktorej ústavou garantované základné právo vlastníť majetok bolo odňaté bez zákonného podkladu a v rozpore so základnými princípmi demokratickej spoločnosti a ktorá sa toho času domáha iba nápravy. Nesúhlasí s námietkou žalovaného o vade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko návrh spĺňa všetky zákonom predpísané náležitosti, bol určitý a zrozumiteľný. Zákon neukladá žalobcovi povinnosť formulovať návrh rozsudku, ale ukladá mu povinnosť toho, aby zrozumiteľne a určito uviedol, čoho sa domáha, pričom až súd rozhoduje o tom, ako bude výrok formulovaný. Námietky žalovaného k nesprávnym skutkovým zisteniam súdu považuje za irelevantné. Vzhľadom na povahu veci, t.j. nariadenie neodkladného opatrenia, súd skúmal skutočnosti osvedčujúce potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Pokiaľ žalovaný namietal, že prvostupňový súd nevykonal vlastné zistenie a dopustil sa vady nesprávneho skutkového zistenia, tento opomína podstatnú skutočnosť, a tou je charakter neodkladného opatrenia ako procesného inštitútu dočasnej povahy a s tým spojený proces dokazovania, ktorý má svoje špecifiká. Žalovaný nesprávne interpretuje jednotlivé skutočnosti, ako i záver súdu prvej inštancie. Sám prvostupňový súd zhodne s Krajským súdom v Žiline v inom konaní dáva do pozornosti, že rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie potreby dočasnej ochrany je i potenciálna možnosť úspechu v konaní vo veci samej. Logicky, ak existuje možnosť, že súd rozhodne v prospech žalobkyne, nie je možné nariadiť také neodkladné opatrenie, výsledkom ktorého bude zbúranie týchto nehnuteľností, resp. zastavanie pozemkov. Po tom, ak súd vyslovil, že žalobkyni bola v inom konaní poskytnutá ochrana, vzhľadom na všetky okolnosti je touto ochranou zabezpečenie takého stavu, pre ktorý by už samotné vedenie sporu stratilo zmysel. Poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/149/2010. Naliehavý právny záujem nie je možné stotožňovať s potrebou bezodkladnej úpravy pomerov, ktorá bola ňou riadne osvedčená a v konaní o určení vlastníckeho práva riadne odôvodnila naliehavý právny záujem na takomto určení. Zdôrazňuje, že nepreukázaním naliehavého právneho záujmu a konzumácii nároku súd vyslovil nad rámec odôvodnenia výroku o nariadení neodkladného opatrenia. Súd vyhodnotil logicky a správne, že ak existuje možnosť, že súd rozhodne vo veci samej, nie je možné nariadiť také neodkladné opatrenie, výsledkom ktorého je situácia, kedy by už samotné vedenie sporu stratilo zmysel. Žalovaný opakovane nesprávne argumentuje ochranou priznanou v inom súdnom konaní, ktorú chápe ako osobitné právo priznané žalobkyni. Sústavne opomína skutočnosť, že neodkladným opatrením, resp. jeho zrušením v inom konaní, sa majú eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v jeho priebehu konania vo veci samej nastať a pre ktoré by už meritórne rozhodnutie vo veci stratilo zmysel. Vo vzťahu k tomu potom nemožno tvrdiť, že prvostupňové rozhodnutie vykazuje rozpor, či je zmatečné, ako uvádza žalovaný, a to len na podklade toho, že súd poukázal na závery Krajského súdu v Žiline v inom odvolacom konaní zvlášť, ak sa tieto konania vyznačujú podobnými okolnosťami. V návrhu rozsiaholo opísala skutkové okolnosti, ktoré odôvodňujú potrebu dočasnej neodkladnej úpravy pomerov. Preukázala, že v rámci vyvlastňovacieho konania bol za účelom ocenenia nehnuteľnosti v jej vlastníctve vypracovaný znalcom Ing. Mrázikom znalecký posudok a na podklade jej podnetu Ministerstvo spravodlivosti SR uznalo znalca za vinného. Tiež bolo nesporné, že jej na podklade takéhoto nezákonného znaleckého posudku nebola za odňaté nehnuteľnosti priznaná primeraná náhrada a bola tak pozbavená svojho vlastníckeho práva bez zákonného podkladu a v rozpore so základnými ústavnými princípmi. Následne jej na podklade žiadosti žalovaného bol zrušený trvalý pobyt v predmetnej nehnuteľnosti. Vlastnícke právo je právom absolútnym a pôsobí voči všetkým bez výnimky. Ústava SR, ako aj osobitný zákon, upravujú osobitný spôsob odňatia vlastníctva, t.j. vyvlastnením, avšak len v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme a na základe zákona a za primeranú náhradu. Je potrebné mať na zreteli, že Ústava SR v čl. 20 jednoznačne uvádza, že majetok nadobudnutý v rozpore s právnym majetkom ochranu nepožíva. Ani súd ani žalovaný sám nevyvrátil skutočnosť, že priamym následkom vypratania predmetných nehnuteľností, resp. stavu, ktorý by nastal, ak by súd neodkladné opatrenie nenariadil, by bola demolácia rodinného domu a garáže za účelom výstavby verejnej komunikácie. Poukazovanie žalovaného na test proporcionality považuje za absolútne nesprávne. Kľúčovou požiadavkou testu proporcionality je identifikácia legitímneho cieľa, s

ktorou sa súd musí povinne vysporiadať. Legitímnym cieľom pri aplikácii testu proporcionality môže byť iba ústavou zakotvené právo či princíp, nie verejný záujem na výstavbe stavby ako taký, resp. primeraná náhrada. Legitímnym cieľom testu proporcionality je výlučne iba ústavou garantované právo vlastníť majetok a toto vlastníctvo nerušene užívať. Navrhuje napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

8. Dňa 19.06.2018 do konania vstúpil v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 písm. a) CSP okresný prokurátor v Čadci. Tento sa vyjadril k odvolaniu žalovaného, s ktorým odvolaním sa okresný prokurátor stotožňuje. Okrem iného poukázal na rozhodnutie Ministerstva dopravy a výstavby SR z 26.06.2018 pod č.k. 19582/2018/SV/49410, ktorým podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol odvolanie žalobkyne a rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odbor Výstavby a bytovej politiky č.k. OÚ-ZA-OVBP/V/2018005748-037/DAA zo dňa 26.03.2018 potvrdil. Teda potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť Mgr. P. F. na zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení. Vzhľadom na podanie odvolania žalovaným proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia, podaním zo dňa 26.7.2018 do konania vstúpil krajský prokurátor v Žiline.

9. Krajský súd v Žiline ako odvolací súd v zmysle § 34 CSP, po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti uzneseniu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d), § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté rozhodnutie v intenciách ustanovenia § 379 a § 380 ods. 1 CSP a uznesenie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

10. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla a účinná reakcia na deklarováný stav v právnych vzťahoch sporových strán, pokiaľ súd na základe skutočností jemu známych po vykonaní zúženého dokazovania (na rozdiel od dokazovania v „klasickom“ konaní, v konaní o neodkladnom opatrení postačuje osvedčenie skutočností tvrdených navrhovateľom) dospeje k záveru, že je takýto zásah do právnych vzťahov potrebný. Hlavným predpokladom na nariadenie neodkladného opatrenia je existencia sporného právneho vzťahu, ktorý v danom prípade žalobkyňa vyvodzuje zo stavu, že pri rozhodovaní o vyvlastnení nehnuteľností v jej vlastníctve došlo k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok, žalovaný nadobudol vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam v rozpore s právnym poriadkom SR a Ústavou SR, preto je nutné tento stav odstrániť a poskytnúť jej ochranu vlastníckeho práva ako oprávnenému vlastníkovi sporných nehnuteľností.

11. V preskúmvanej veci rozhodnutím zo dňa 5.6.2014 došlo k vyvlastneniu nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.6.2014. Na základe toho žalovaný nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, ktoré je evidované na LV č. XXXXX v k.ú. U.. Dňa 9.11.2015 Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.7.2016 vydalo stavebné povolenie žalovanému, ako stavebníkovi na stavbu „Diaľnice D3 Čadca, Bukov - Svrčinovec“. V tomto rozhodnutí zároveň v zmysle ustanovenia § 90 stavebného zákona bolo povolené odstránenie objektov, okrem iného i nehnuteľností, ktoré boli vyššie uvedeným rozhodnutím vyvlastnené žalobkyňu. Žalobkyňa dňa 30.8.2016 podala žiadosť o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení z dôvodu, že žalovaný nezačal s užívaním nehnuteľností na účel, na ktorý boli vyvlastnené v stanovenej lehote, neboli začaté stavebné práce na povolenej stavbe a na pozemkoch, ktoré boli vyvlastnené pre účel daný v § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie o neodkladnom opatrení Okresný úrad v Žiline rozhodnutím č. OÚ- OÚ-ZA-OVBP2/V/2018/005748-037/DAA zo dňa 26.03.2018 žiadosť žalobkyne zamietol, proti ktorému rozhodnutiu žalobkyňa podala odvolanie, a o tomto odvolaní nebolo rozhodnuté. Teda uvedené rozhodnutie v čase rozhodovania súdom prvej inštancie nebolo právoplatné.

12. Hlavným dôvodom vydania neodkladného opatrenia bolo poskytnutie dočasnej ochrany žalobkyňu, ktorá sa cíti byť ohrozená demolačnými prácami na nehnuteľnostiach, ku ktorým sa domáha určenia vlastníckeho práva, nakoľko nebolo právoplatne rozhodnuté o žiadosti žalobkyňu na zrušenie vyvlastňovacieho rozhodnutia. Poukazovanie na rozhodnutie v inej veci (sp.zn. 8C/85/2016) bolo preto iba vedľajšie. Odvolací súd sa prikláňa k názoru súdu prvej inštancie, že v danom štádiu bolo nutné poskytnúť žalobkyňu dočasne ochranu, nakoľko demoláciou nehnuteľností by mohol nastať nenavrátiteľný stav v prípade vyhovenia jej žalobe vo veci samej. Inak povedané, konanie o určenie vlastníckeho práva by tak stratilo zmysel, nakoľko demoláciou nehnuteľností by tieto prestali existovať. Uvedené skutočnosti osvedčujú existenciu naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov medzi sporovými stranami, prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia.

13. Súd pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia vziať na zreteľ proporcionality následku a príčinu jeho vzniku. Odvolací súd má za osvedčenú hrozbu poškodenia majetku (nehnutelností, ktoré sú predmetom konania vo veci samej). Odmietnutím poskytnutia dočasne ochrany by zásadným spôsobom mohlo dôjsť k závažným následkom. Účelom neodkladného opatrenia je dosiahnutie predbežných účinkov v prípade, ak nie je zrejmé, kedy bude vzťah sporových strán vyriešený konečným rozhodnutím súdu a vyvstáva potreba dočasnej úpravy pomerov sporových strán. Nemožno opomenúť, že neodkladným opatrením sa poskytuje ochrana iba dočasnou úpravou a vzhľadom na charakter dočasnosti je najdôležitejšie, aby jeho vykonaním nedošlo k založeniu nenávratného alebo neobnoviteľného stavu.

14. K odvolacej námietke nedostatku právomoci súdu prvej inštancie z dôvodu, že správnym orgánom v stavebnom konaní bolo rozhodnuté o demolačných prácach, odvolací súd dáva do pozornosti, že žalobkyňa podala občianskoprávnu žalobu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré majú byť demolované. Týmto neodkladným opatrením súd poskytuje ochranu žalobkyni iba dočasne, na čas pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej v občianskoprávnom konaní (prípadne ak neodpadnú dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené). Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (§ 324 ods. 1 CSP). V preskúmvanej veci bol návrh na nariadenie neodkladného konania podaný počas začatého občianskoprávneho konania o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Už táto skutočnosť zakladala právomoc súdu prvej inštancie na rozhodovanie o návrhu na nariadenie sporného neodkladného opatrenia vo vzťahu k týmto nehnuteľnostiam.

15. Skúmanie otázky naliehavého právneho záujmu je podmienkou prípustnosti žaloby na určenie; posúdenie procesnej prípustnosti žaloby z hľadiska preukázania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je v prípade určovacej žaloby súčasťou právneho posúdenia veci súdom a nepreukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je dôvodom jej zamietnutia. Uvedené je nutné skúmať vo veci samej (v základnom konaní, v ktorom sa vykonáva i dokazovanie), a nie v konaní o nariadení neodkladného opatrenia, kde sa stranám poskytuje len dočasná ochrana.

16. Odvolacia námietka prekážky litispendencie z dôvodu, že je už začaté konanie o vypratanie nehnuteľností, kde sa bude prejudiciálne skúmať kto je vlastníkom nehnuteľností, ktorých vypratanie sa ma týkať, neobstojí. Rovnako aj táto otázka sa skúma v základnom konaní. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa prekážka litispendencie skúma len vo vzťahu k tomuto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, teda či už skôr nebolo začaté konanie o nariadenie neodkladného opatrenia s totožnými účastníkmi a totožným predmetom konania.

17. Ako bolo vyššie konštatované námietky žalovaného v odvolaní proti uzneseniu o nariadení neodkladného opatrenia sa z väčšej miery týkajú základného konania, ktoré budú v konečnom dôsledku vyriešené až v tomto základnom konaní a nie je možné ich riešiť v rámci konania o nariadení neodkladného opatrenia, podaného počas už začatého základného konania. V prípade, že jeho námietky sú adekvátne, v základnom konaní bude o nich rozhodnuté, a uvedené bude mať aj vplyv na trvanie nariadeného neodkladného opatrenia (§ 335 CSP), ak už skôr nenastanú skutočnosti pre jeho zrušenie.

18. Všeobecné náležitosti žaloby sú upravené v § 127 CSP a osobitné náležitosti žaloby sú upravené v § 132 CSP, ktorá okrem iného musí obsahovať i žalobný návrh, tzv. petit. Žalobný návrh musí byť jasný, zrozumiteľný a presne formulovaný. Žaloba je procesný úkon strany, ktorý treba posudzovať ako každé podanie podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP). Za predmet konania nemožno považovať iba žalobný návrh, ale aj jeho skutkové odôvodnenie, čo spolu so žalobným návrhom vymedzuje predmet žaloby. Z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že žalobkyňa sa domáha dočasnej ochrany k nehnuteľnostiam zapísaných na LV č. XXXXX pre k.ú. U. uvedené hneď v úvode návrhu i keď už v samotnom žalobnom petite neuvádza katastrálne územie, v ktorom sa majú nachádzať nehnuteľnosti, ku ktorým sa tejto ochrany domáha. Posudzovaním však celého obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je zrejmé, ktoré nehnuteľnosti sú predmetom konania a v ktorom katastrálnom území sa tieto majú nachádzať. Preto odvolacia námietka žalovaného, že súd prvej inštancie odstránil vadu podania uvedením katastrálneho územia vo výroku rozhodnutia, ktorá vada by mala za následok odmietnutie podania v zmysle § 327 CSP, nie je na mieste. To, že samotný petit

neobsahoval katastrálne územie, nejednalo sa o vadu, ktorá by bránila pokračovaniu v konaní, nakoľko toto katastrálne územie vyplývalo z celého obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

19. Odvolaciemu súdu neuniklo pozornosti, že žalovaný podal návrh na zrušenie uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, a to s poukazom na to, že po jeho nariadení Ministerstvo dopravy a výstavby SR rozhodnutím č. 19582/2018/SV/49410 zo dňa 26.6.2018 potvrdilo rozhodnutie Okresného úradu v Žiline č. OÚ- OÚ-ZA-OVBP2/V/2018/005748-037/DAA zo dňa 26.03.2018, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobkyne o zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení sporných nehnuteľností. Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie, a preto jeho doručením nadobudne právoplatnosť (čo doposiaľ však v spise nie je preukázané). Odvolací súd však je v zmysle § 329 ods. 2 CSP viazaný skutkovým stavom v čase vydania uznesenia súdom prvej inštancie (preskúmaného uznesenia), preto na uvedené rozhodnutie a návrh na zrušenie neodkladného opatrenia nemôže prihladať. Odvolací súd prípadné dodatočné odpadnutie dôvodov nemôže zohľadniť. O návrhu žalovaného na zrušenie neodkladného opatrenia rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na vyššie konštatované, ako i z dôvodu zachovania dvojinstančnosti, nakoľko proti takémuto uzneseniu je prípustné odvolanie v zmysle § 357 písm. e/ CSP.

20. S poukazom na vyššie konštatované odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 397 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodované, nakoľko bude o nich rozhodované až v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

22. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)